

Identiteitsdocument De Fijne Aarde, Fijnaart

Inleiding

De opdracht van de identiteitscommissie is tweeledig: een passende levensbeschouwelijke visie van de nieuw te vormen christelijk geïnspireerde school in Fijnaart uitwerken en richtinggevende afspraken formuleren. De samenwerking ontstaat uit het samengaan van de PC basisschool Julianaschool en de RK basisschool Kennedyschool. De term identiteit verwijst in eerste instantie naar de klassieke betekenis van denominatie, in ruimere zin heeft de invulling van de identiteit ook een verbintenis met het pedagogisch klimaat en de rol van de school in dorp en samenleving.

De identiteitscommissie bestaat uit ouders, leerkrachten en de directeur. Ze is in de periode maart 2022 tot juli 2022 vanuit oprechte betrokkenheid driemaal bijeengekomen. Het proces eindigt niet met dit adviesdocument maar zal een vervolg krijgen bij alle nog te ontwikkelen en te concretiseren punten wat betreft identiteit.

De identiteitscommissie krijgt na de fusie (augustus 2022) een vervolg. Zij zal ondersteunend zijn bij het gesprek dat in het team gevoerd zal worden over wat persoonlijk en professioneel van belang en van waarde is in de vorming van kinderen. De identiteitscommissie legt daarom het accent op de *ontwikkeling* van de identiteit en de cultuur van de school i.p.v. het *bewaken* van eigen denominatie.

Identiteitsvorming

Identiteit is alles wat een school tot die school maakt. Het pedagogisch klimaat, de vormgeving van de onderwijsvisie, het contact met de ouders, op welke wijze leerkrachten samenwerken en hoe de directie leiding geeft zijn merkbare elementen hiervan. De identiteit komt dus op allerlei gebieden tot uiting in de school en heel specifiek in het onderwijsprogramma waarin levensbeschouwelijk onderwijs centraal staat. De werkwijze die gekozen wordt moet passen bij de uitgangspunten van de school.

De ontwikkeling van een christelijk geïnspireerde school in Fijnaart, is een proces om tot een gemeenschappelijk levensbeschouwelijk profiel van de nieuwe school te komen. Bij dit proces is het van belang dat teamleden, ouders en andere betrokkenen in en om de school een rol spelen om te komen tot een gedragen en herkenbare identiteit. Het levert een levensbeschouwelijke identiteit op met een dubbele functie: identiteit als schoolprofiel én als toekomstontwerp tegelijk.

Advies

De identiteitscommissie ziet voldoende perspectief om te komen tot een christelijk geïnspireerde school in Fijnaart waarin de brede (christelijke) waarden tot hun recht komen en herkenbaar zijn.

In de zomer 2022 levert de identiteitscommissie dit adviesdocument op met daarin:

1. wat gunnen wij het kind
2. visie levensbeschouwelijke / christelijk geïnspireerde vorming
3. advies over vormgeving wat betreft levensbeschouwelijke identiteit

De commissie doet hierbij een voorstel voor de inhoudelijke kaders van die christelijk geïnspireerde school.

1. Wat gunnen wij het kind

Op basis van een verkenning van de vraag wat we de kinderen op de nieuwe school gunnen, is de volgende gezamenlijke uitspraak vanuit een kind geformuleerd:

Gezamenlijke uitspraak

'Ik ben nieuwsgierig en betrokken bij de ander en de wereld om mij heen. Ik word gezien en hoor erbij. Ik leer te luisteren, in gesprek te gaan en de ander te respecteren. Zo ontdek ik de open, kleurrijke wereld en word ik de beste versie van mijzelf.'

2. Levensbeschouwelijke vorming / Christelijk geïnspireerd onderwijs

We zijn ons ervan bewust dat onze verschillende oorspronkelijke levensbeschouwelijke wortels ons mensbeeld bepalen. Dit betekent dat er vanuit onze waarden *respect*, *verantwoordelijkheid*, *verdraagzaamheid* en *veiligheid*, waardering is voor ieders inbreng, voor dialoog en verschil. Deze waarden zijn voortgekomen uit een waardenverkenning in de identiteitscommissie over wat we belangrijk vinden voor de kinderen, wat we hen gunnen en mee willen geven in hun basisschooltijd. Tijdens een online ouderavond zijn ouders o.a. met elkaar in gesprek gegaan wat zij belangrijk vinden voor hun kind. Het team werkt aan een duidelijke onderwijsvisie waarin bovenstaande waarden gedragen worden.

Deze gemeenschappelijke kernwaarden vormen de basis voor de omgang met elkaar. Zo kan er waarde(n)vol onderwijs geboden worden waar kinderen gestimuleerd worden om een eigen visie te ontwikkelen met respect en betrokkenheid voor mens en maatschappij.

'De Fijne Aarde' ontwikkelt een nieuwe eigen identiteit die tot uiting komt in ontmoeten, samenleven en aandacht voor diversiteit. Door kinderen van jongs af aan als vanzelfsprekend in contact te laten komen met andere culturen, religies en achtergronden, draagt de school bij aan onze samenleving.

Op school is ook ruimte voor het onderzoeken en ontwikkelen van de eigen levensbeschouwelijke identiteit. We helpen kinderen te ontdekken wie ze zijn, met hun eigen achtergrond. Het vertrekpunt van het aandacht besteden aan levensbeschouwelijke zaken zijn vooral de vragen die kinderen stellen en niet de antwoorden van de volwassenen. Het leren bespreken en herkennen van levensbeschouwelijke ervaringen en ideeën staat daarbij voorop.

De kennisoverdracht over levensbeschouwingen is wel een onderdeel van het levensbeschouwelijk leren maar niet het uiteindelijke doel. Het kennis opdoen is een van de bouwstenen die nodig zijn voor kinderen om een eigen levensbeschouwing te kunnen ontwikkelen. Het vertellen van verhalen is hierbij van belang. Verhalen helpen om de kinderen in aanraking te laten komen met dilemma's en zingevingsvraagstukken. Ze nodigen uit tot nadenken, gesprek, bewustwording en meningsvorming.

De leerkrachten vormen de verbinding tussen de nieuw ontwikkelde beschreven professionele identiteit en de geleefde identiteit op klas- en schoolniveau. Ze conformeren zich aan waar de school voor staat en willen vanuit hun eigen persoonlijke identiteit een bijdrage leveren aan de samenleefgedachte.

De volgende uitgangspunten kunnen worden geformuleerd:

- Op de christelijk geïnspireerde school die ons voor ogen staat, is levensbeschouwelijke vorming voor alle leerlingen gegeven door de eigen leerkrachten.
Begrip voor elkaar geeft *verbinding*.
- De kinderen maken kennis met de verschillende wereldgodsdiensten en overtuigingen. Hierbij gaat het om het leren over (kennisoverdracht) en het beleven van (excursies, gastdocenten, etc.) de godsdiensten/overtuigingen/kleurrijke samenleving/vieringen.
We *verbreden* de leefwereld van de kinderen.
- Wij willen recht doen aan de (eigen) levensovertuigingen van de kinderen in de vorm van een 'fijn moment' waar levensbeschouwelijke/godsdienstige onderwerpen structureel aan bod komen op 'De Fijne Aarde'.
Zo bieden we *verdieping*.
- In het team zijn onderlinge levensbeschouwelijke verschillen aanwezig. Leerkrachten mogen op een open en respectvolle manier laten zien waar zij levensbeschouwelijk staan, maar zijn in staat om het onderscheid tussen hun eigen individuele identiteit en de professionele identiteit van de school te maken.
Dit vraagt om *Vakmanschap*

3. Advies over vormgeving van de levensbeschouwelijke identiteit

Bij deze adviesvoorstellen voor de vormgeving van het levensbeschouwelijk onderwijs zijn de visie en richtinggevende uitspraken betreffende levensbeschouwelijke vorming meegenomen.

Advies wordt gegeven over de volgende onderdelen:

- Lessen levensbeschouwing
- Methode
- Vieringen
- Stiltemoment

Programma levensbeschouwing

Omdat de school de opdracht heeft kinderen te laten kennismaken met andere levensovertuigingen en de kleurrijke samenleving, staat het ontmoeten en het elkaar leren kennen centraal. We willen recht doen aan breed levensbeschouwelijk leren en bieden dus levensbeschouwelijk onderwijs gezamenlijk aan. De onderlinge levensbeschouwelijke verschillen in het team zijn van waarde bij het leggen van de verschillende accenten in de les.

Advies:

- De lessen levensbeschouwing worden gegeven door alle leerkrachten; Lessen gegeven door eigen leerkrachten geeft meer verbinding en brengt het gesprek tussen de kinderen op gang.
- Tijdens de lessen levensbeschouwing wordt er gebruik gemaakt van verschillende bronverhalen.
- De leerkrachten conformeren zich aan de professionele identiteit van de school; de leerkracht legt geen overtuiging op aan kinderen.
- De school biedt kinderen conform de kerndoelen kennis over andere culturen, diversiteit en wereldreligies.
- Voorgestelde methodieken en materialen zijn Trefwoord, Op weg met verhalen (te vinden op www.zinvolleronderwijs.nl), 'Kleur op school', 'Wereld zonder tranen', 'Wereld vol verhalen', 'Wereld vol kleur' <https://www.kwintessens.nl/wereldgodsdiensten> Deugdenproject en evt. aan te schaffen prentenboeken en filosoferen met kinderen (Stine Jensen)

Methodiek christelijk geïnspireerde / levensbeschouwelijke vorming

Een methodiek levensbeschouwelijke / godsdienstige vorming voor het 'fijne moment', vertaalt het uitdragen van de visie. De visie is leidend bij de keuze van een methodiek. Bovendien gaat de gekozen methodiek voor het team een leidraad zijn. De identiteitscommissie is ondersteunend en adviserend bij de keuze voor een methodiek. Het team blijft leidend in dit proces.

Advies:

- De methodiek doet recht aan de diversiteit van de schoolbevolking; er kan hier op worden ingespeeld.
- De methodiek geeft voldoende keuze in materiaal/verhalen die aansluiten bij maatschappelijke thema's en de verschillende levensovertuigingen.
- De methode geeft voldoende (Bijbel)verhalen om recht te doen aan het christelijk geïnspireerde gedachtegoed van de school.
- De leerkracht is gericht op, en zich er bewust van, om m.b.v. de methodiek het gesprek tussen de kinderen te laten plaatsvinden.
- In schooljaar 2022/2023 wordt er voor de kerst gewerkt met Trefwoord, na de kerst zal er een andere methode uitgetoetst worden (Kleur op school en Op weg met verhalen).
- De identiteitscommissie is betrokken bij de keuze van methodiek door het team. (voorbereidend, adviserend en evaluerend)

Vieringen

Een school heeft gedurende het jaar heel wat te vieren. Tijdens een viering komt de levensbeschouwelijke en pedagogische identiteit van de school tot uiting. Vieren geeft verbinding en het samenzijn geeft waardering voor elkaar.

Advies:

- De vieringen worden gezamenlijk gevierd.
- Bij de vieringen van de grote christelijke feesten hebben de bijbehorende Bijbelverhalen een plek.
- Carnaval kan gevierd worden in de nieuwe school; kennis over de achtergronden van de feesten worden behandeld in de les – het waarom wordt benoemd. Carnaval is dan het samenzijn en verbinding. Mochten er principiële bezwaren zijn van ouders, dan wordt er een alternatief programma aangeboden.
- De feesten uit de wereldreligies krijgen aandacht op school.
- Vieringen geïnitieerd door partijen van buiten school en buiten schooltijd plaatsvinden, zijn facultatief.
- Over het gebruik van de wereldse uitingen van de grote feesten (bijv. kerstman en Paashaas) wordt nog met elkaar over gesproken.

Bezinningsmoment

Advies:

- De leerkracht geeft ruimte voor stil gebed voor het eten. Kinderen zijn vrij om hieraan mee te doen. Ze tonen respect voor elkaar.
- Het wel/niet invoeren van een bezinningsmoment ('Sta even stil bij...'-moment) óf een gebed zal door het team onderzocht moeten worden; geïnitieerd door de leerkracht.

Tot slot

De gesprekken in de commissie om te komen tot bovenstaand advies waren constructief, opbouwend en bijzonder open. De identiteitscommissie zal na het opleveren van dit document een bijdrage blijven leveren aan de verdere ontwikkeling van de levensbeschouwelijke en de pedagogische identiteit van de school in Fijnaart. We realiseren ons dat het proces om te komen tot een nieuw gezamenlijk perspectief op levensbeschouwelijk onderwijs zorgvuldigheid en tijd behoeft. We streven een school na die beide denominaties van de te fuseren scholen weet te waarderen en te borgen en tegelijkertijd een verrijking weet te bieden aan onze kinderen en de samenleving.

Juni 2022

Identiteitscommissie

Nelleke Tollenaars, Arjan Nouwen, Marjolein Pijper, Elma van de Berg, Charlotte Mulders, Sabrina Jansen, Michel Zevenbergen, Paula Viel, Sharon Breuer, Aafke Reinders (adviseur identiteit Verus)

